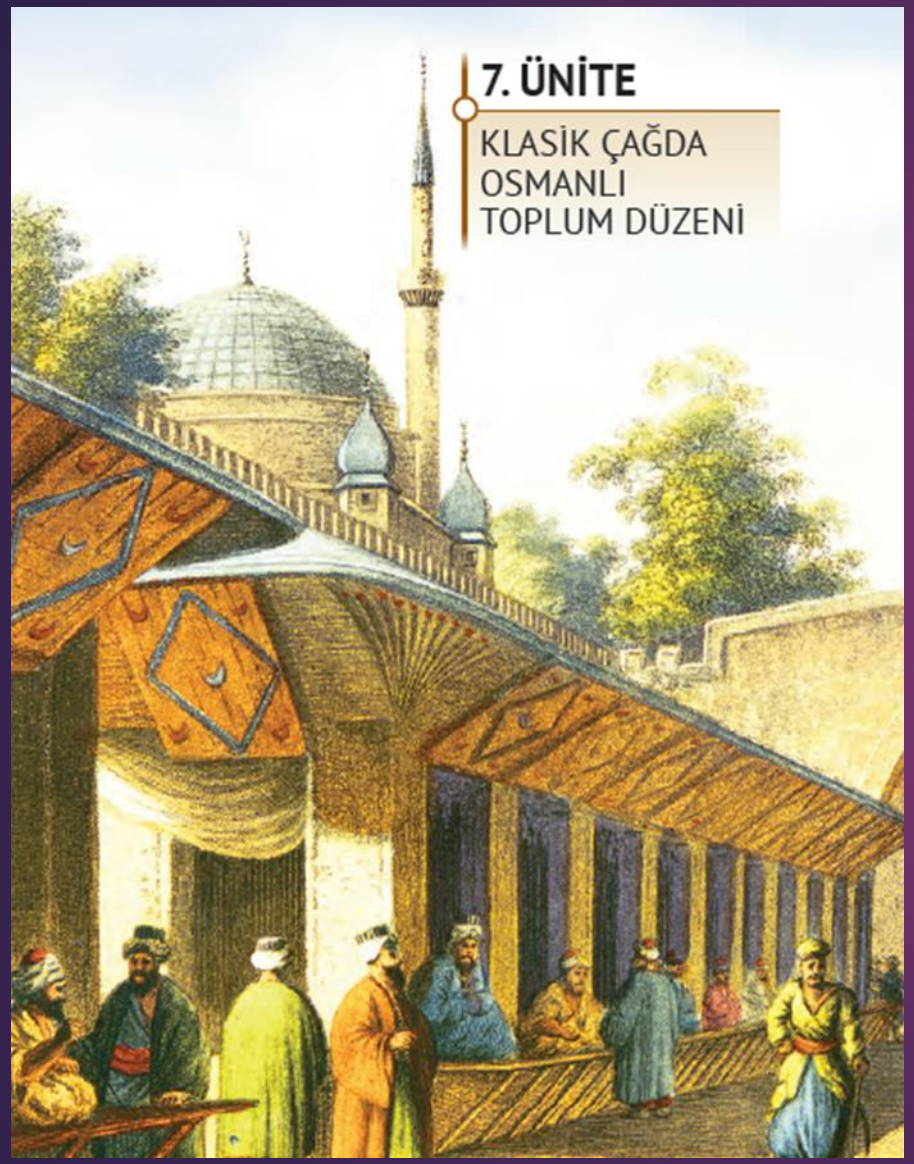

TARİH 10

ARİF ÖZBEYLİ

7.2. OSMANLI DEVLETİ'NDE GÜNLÜK HAYAT (TOPLUMSAL YAŞANTI)

1-Sarayda

Saray,padişah ve ailesi ile Saray'ın iç ve dış hizmetinde bulunan on on beş bin görevlinin yaşadığı kendine özgü kapalı bir ortamdı. Saray'ın Harem kısmı ve buradaki gündelik hayat konusunda XX. yüzyıla kadar pek bir şey bilinmez. Avrupalı seyyahların verdiği bilgiler hayal mahsulüdür. Çünkü Harem ancak 1909'dan sonra kapılarını dünyaya açmıştır. Harem halkı, günlerini, kendilerine ayrılan dairelerde ve ya odalarda ,yiyip içmek, ibadet etmek, okumak, bazı eğlence, şenlik ve törenlere katılmakla geçirirlerdi. Harem Enderun Mektebi'nin fonksiyonunu görüyordu.

2-Şehirde

Osmanlı şehrinde ,özellikle şehrin Müslüman kesiminde, gündelik hayat sabah namazıyla başlardı. Erkek işyerine giderken kadın da evde gündelik işlerle uğraşırdı. XV. Ve XVII. yüzyıllarda Osmanlı ülkesini gezen seyyahlar Türklerin kanaatkar olduğunu, az masraflı ve çabuk hazırlanan yemekler yediklerini, tuz, ekmek, sarmısak veya soğan ile biraz yoğurtları varsa başka bir şey istemediklerini, onlar için bir fıçı pirinçle bir kaç çanak yağ ve kuru meyvenin önemli bir erzak oluşturduğunu anlatırlar.

www.tariheglencesi.com

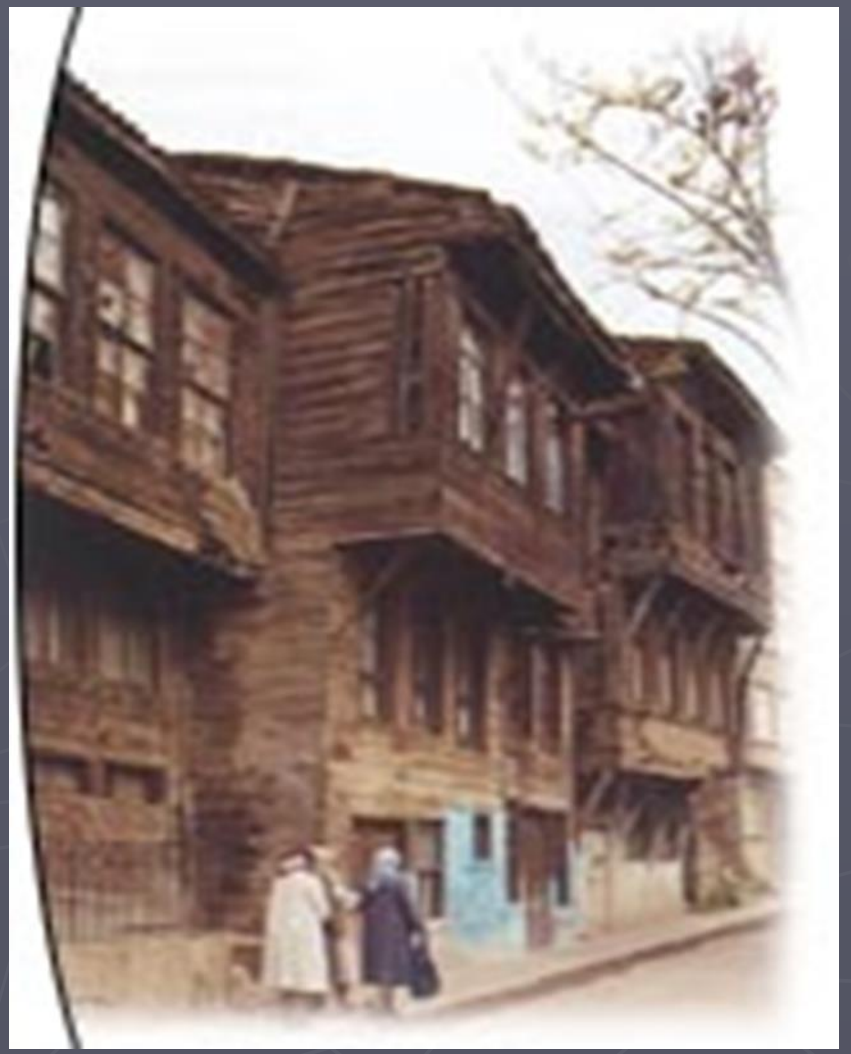

- XVI. yüzyıl ortalarında kahve kullanımı da başlamış ve yaygınlaşmıştı. İlk defa İstanbul'da 1554'te açılan kahvehane kısa zamanda bir çok şehirde moda olmuş, sohbet yerleri haline gelmiştir.
- Çalışanlar öğle yemeklerini başhane ,işkembeci ya da muhallebicide yerlerdi. Yemek çeşitleri boldu. İçecek olarak boza, müselles, pekmez, bal suyu, arpa suyu gibi şerbetler içilirdi. Gayrimüslimler ve bazı Türkler rakı ve şarapta içerlerdi.

www.tariheglencesi.com

www.tariheglencesi.com

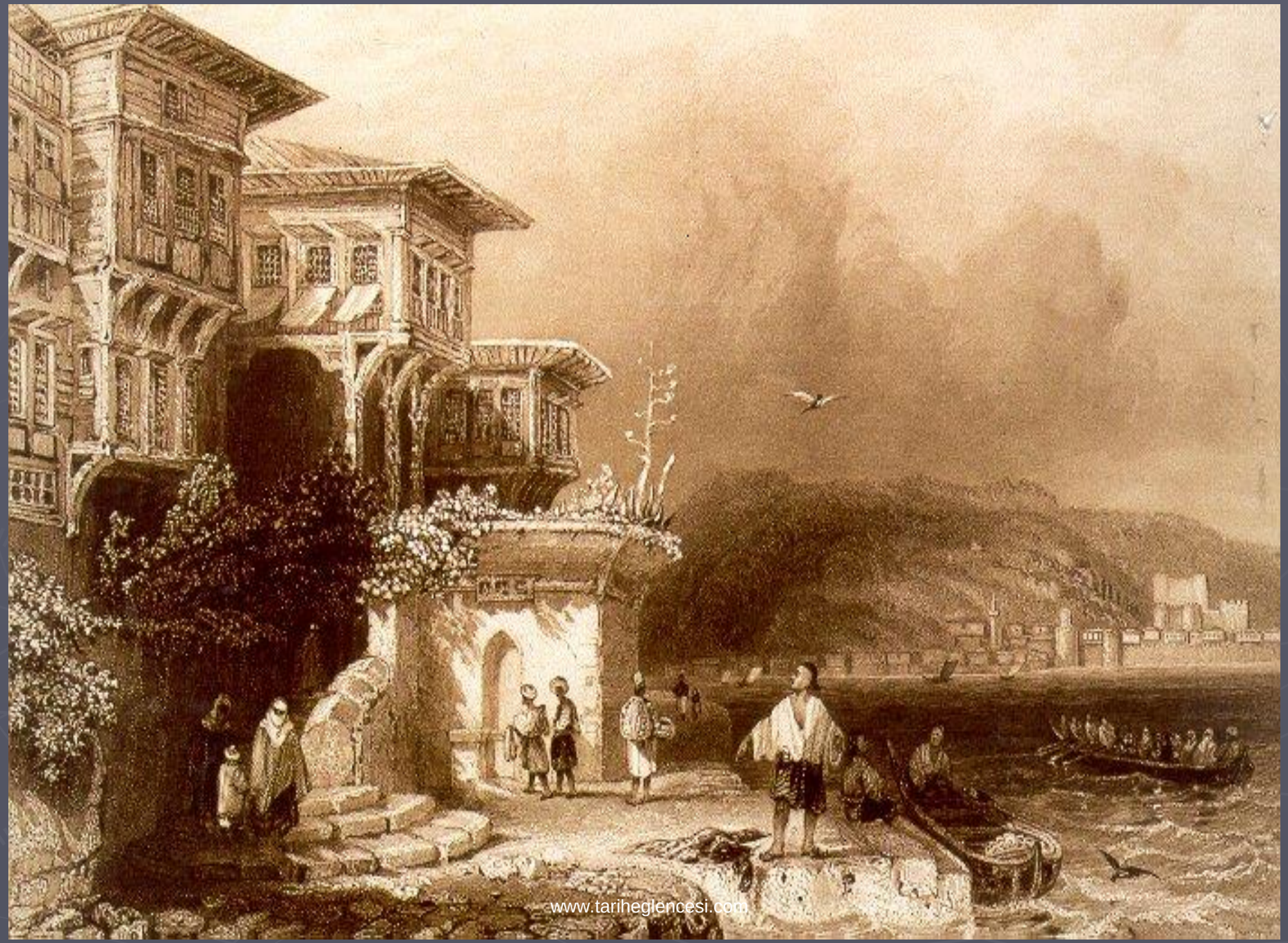
www.tarihegiencesi.com

3-Köylerde

- Osmanlı ülkesinde köyler çok dağınıktı. Köylerin bir çoğu beş altı haneden oluşuyordu. Dört beş yüz hanelik yerler kasaba sayılıyordu. Osmanlı köylülerinin büyük kesimi, özellikle ücra bölgelerde olanlar, ekonomik açıdan kendi kendilerine yetmeye çalışıyorlardı.
- Köylüler genellikle tarım ve hayvancılıkla uğraşırlardı. Sade bir hayatları vardı. Senenin günleri tarım işlerinin temposuna göre geçerdi.

www.tariheglencesi.com

4-Göçebelerde

Konar-göçer halk mevsimden mevsime yaylak ve kışlak arasında hareket halindeydi. Kışlaklar ve yaylaklar birbirine yakın olabildiği gibi çok uzak da olabiliyordu. Çadırlarına yurt veya ev denirdi. Bunlar çok çabuk kurulup kaldırılabilir nitelikteydi.

www.tariheglencesi.com

- Konargöçerlerin hayatlarında, çadırdan başka, yine hareketli bir hayat sürmelerinden dolayı at ve deve gibi o günün ulaşım ve taşıma vasıtaları önemli bir rol oynuyordu. Mevsimlik uzun yolculukları sırasında kondukları yerlere yakın pazarlarda hayvancılığa dayalı yoğurt, yağ, peynir, yapağı gibi ürünlerini satıyorlar veya takas ediyorlardı.

www.tariheglencesi.com

Eğlence ve Spor

- Türklerin çok değişik eğlence türleri vardır. Osmanlılarda dinlenme ve eğlenme biçimlerinden birisi mesire yerlerine gitmekti.
- Türk hamamları da hem yıkanma ve rahatlama hem de eğlence ve sohbet yerleriydi.

- Türkler kahve ve kahvehanelerle XVI. yüzyıl ortalarında tanıştı ve kahvehaneler hızla yayılarak sık gidilen ve eğlenilen yerler haline geldi. Tavla ve satranç oynayıp, müzik dinlenilen kahvehanelerde, şairler ve edebiyatçılarda sohbet etmek için buluşuyorlardı.

- Osmanlı Türklerinin eğlence hayatında meddah, orta oyunu ve karagöz gibi seyirlik oyunların da önemli bir yeri vardı.
- Bu eğlencelerin dışında, büyük esnaf bayramları da yapılırdı.

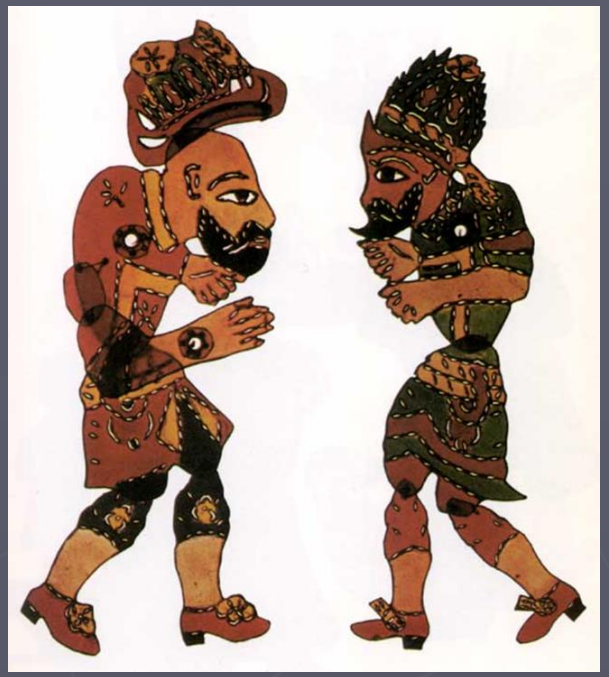

- Bütün bunların yanında, İstanbul halkı arasında resmi nitelikli gösterilerin ayrı bir önemi vardı. Ordunun sefere çıkması, bir şehzadenin doğumu veya sünnet düğünü, padişahın Cuma namazına alayla gitmesi, padişahın Mekke'ye resmi armağanları yollaması (sure alayı) gibi olayların her biri için büyük törenler yapılırdı.

- Osmanlı Devleti'nde spor, daha çok gözü pek savaşçılar yetiştirmek amacıyla gelişmişti. Okçular tekkesi, pehlivanlar tekkesi gibi kuruluşlar Türkiye'deki ilk ciddi spor kuruluşları kabul edilebilir. Ayrıca külliyelerde "zorhane" adı verilen ve beden eğitimi ile ilgili çalışmaların yapıldığı bölümler vardı. Enderun'da da aynı eğitim yapılırdı. O dönemde, spor yapma yerine, idman ifadesi kullanılırdı.

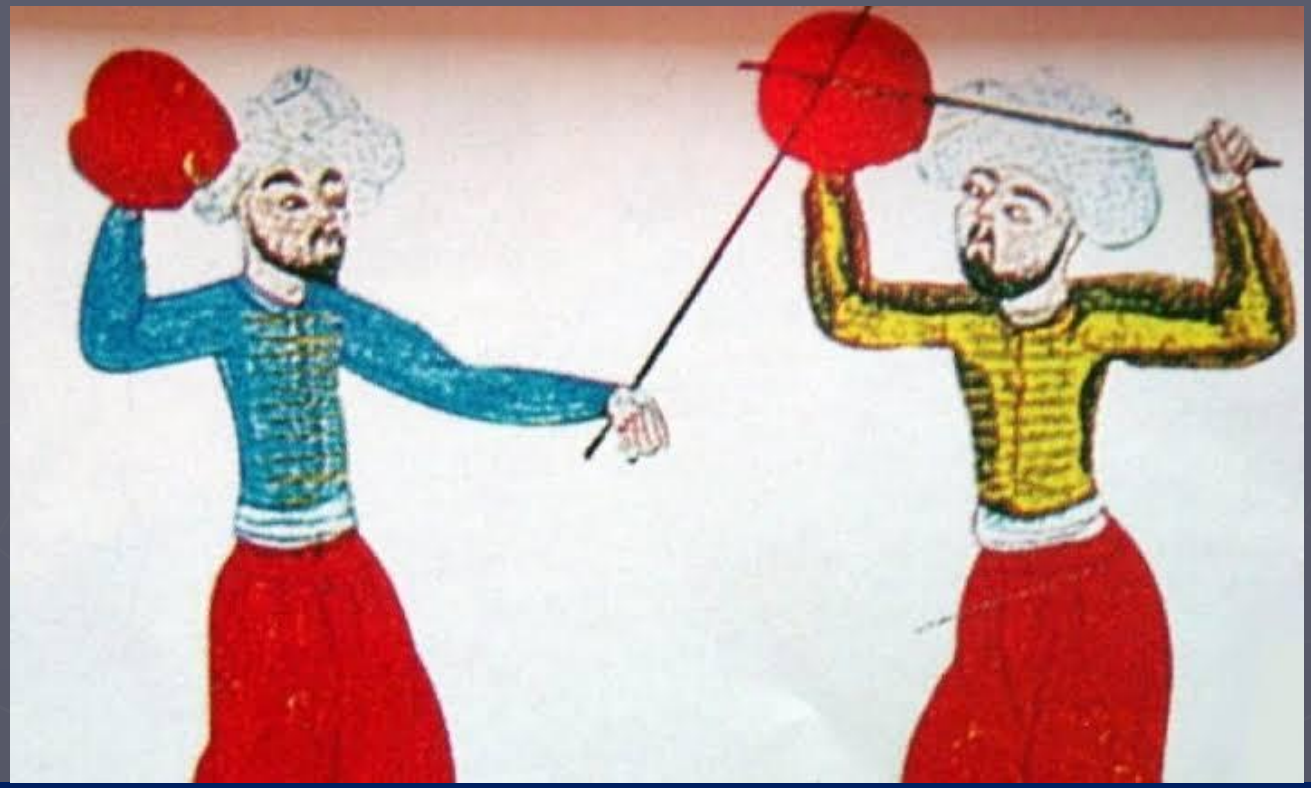

- Düzenli bir biçimde yapılan ve biraz da dansa benzeyen bir tür eskrim oyunu vardı ki, buna *matrak* denirdi.
- Osmanlılar kayak sporu ile de ilgilenmişlerdir. Kayak, sınırlarda görev yapan akıncıların kış aylarında kullandıkları önemli bir araçtı.

YouTube tariheglencesi

Kanalıma abone olup, destek olabilirsiniz.